

कोंकणी आवय

इंग्लीश टीचर - I

[A Konkani Mother's Helpmate for ENGLISH at std III]

प्रा. सॅ. मा. बॉर्जिस

स्थापना १९६२

कोंकणी भाशा मंडळ, गोंय

1-469

R/Kon

10250

10250

कोंकणी आवय इंग्लीश टीचर – I

[A Konkani Mother's Helpmate for ENGLISH at std III]

1641

सॅ. मा. वॉर्जिस

स्थापना १९६२

कोंकणी भाशा मंडळ, गोंय

पयली खेप :

2004

© सॅ. मा. बॉर्जिस,
नागदोळी, वेळळी
सालसेत - गोंय ४०३ ७२३

उजवाडावपी :

नित्यानंद नायक

सरचिटणीस,

कोंकणी भाशा मंडळ, गोंय

कोंकणी भवन, शंकर भांडारी मार्ग,

मडगांव, गोंय. 403 601

फोन : २७५०५८५

छापपी :

सह्याद्रि ऑफसेट सिस्टम, खोर्ली-गोंय

मोल : ३० रुपया.

491.469
BOR / Kon

अर्पण

कोंकणी भाशेचे सर्वश्रेष्ठ गुरू जावन गेल्ले म्हापुरुश

फेलीस्युवाव कार्दोज

आनी

पा . फ्रॅडी द कॉश्ट

हांच्या अमर उगडासाक

ही पुस्तकमाळ नमळायेन अर्पिल्या .

- सॅ . मा . वॉर्जिस

वरोवप्यालें निवेदन

१९९० वर्सांमेरेन आमचीं भुरगीं K.G. पसून इंग्लीश माध्यमांतल्यान शिकतालीं आनी, ना इलाजान, जें कितें शिकयलां तें पाठ कले शिवाय / वेंकॉर केले शिवाय तांकां वेगळो उपाय नासलो. परिक्षाय तोंडपाठ करपाक उत्तेजन दितात. अशे तरेन वारा वर्सां इंग्लीश शिकून कॉलेजींत येतल्या भोवतेक भुरग्यांक आपणालें स्वताचें अशें कितेंच धड वरोवंक येनासलें. इतलेंच न्हय तर आपूण कितें शिकता तें समजुपाची गरज आसा, हें सत्य लेगीत तांकां पटनासलें.

पूण फाटल्या १०-१२ वर्सां मजगतीं हें चित्र थोडें बदल्लें. भुरगीं १ली तें ४थी यत्ता कोंकणींतल्यान शिकूंक लागलीं आनी मागीरचें शिक्षण इंग्लिशेंतल्यान. आतां वेगळे तरेची समस्या निर्माण जाली. १ली तें ४थेंत शिकयल्लो मजकूर आपणाक समजता ते भाशेंत आशिल्ल्यान भुरग्यांक चडशें पाठाक मागचें पडना. म्हणटकीर, तोंडपाठ करपाची तांची शक्ती विकसीत जायना. हीं भुरगीं जेन्ना ५वेक पावतात तेन्ना तांची टीचर चडशी इंग्लिशेंतूच उलयता. हाका लागून, कितें शिकयलां ताचो भुरग्यांक अर्थ कळना, तांकां तें समजना. समजनाशिल्ली म्हायती मतींत दवरप तांकां अवघड वता. अशे तरेन, कोंकणींतल्यान शिकिल्ल्या भुरग्यांचे हाल जातात. समजून शिकिल्लो धडो हो चड काळ भुरग्यांचे मतींत धर करून रावता. आनी भुरग्याक ताचो फुडागकूय लाव मेळटा.

इंग्लीश माध्यमांतल्यान शिकून आयिल्ल्या भुरग्यांकय ते चडशें समजना खरें, पूण तांकां पाठ करपाची संवय जाल्ल्यान तांकां तें परिक्षेंत जशाक तशें वरोवप मात्शें सांपें पडटा. परन्त, स्मरणशक्ती ही सगळ्याच भुरग्यांच्या आंगांत एकाच मापान नासता आनी हे शक्तीक मर्यादा आसताच. देखून आदले यत्तंत शिकिल्ले धडे भुरगें विसरून वता. हाका लागून फुडल्या शिकपांत आडमेळीं येतात खास करून गणीत, विज्ञान, इतिहास, असल्या विशयांनी. परिक्षेक कॉपी व्हरपाचें हेंच एक कारण आसता.

म्हणटकीर, आतांची परिस्थिती सुधारूंक जाय, हें नक्की. म्हाका दिसता, आमी जर धड्यांची फोंडगिशी आमगेल्या भुरग्यांक समजता ते भाशेंत दिली आनी इंग्लीश भास वरोवपांत ताचो आत्मविश्वास वाडयलो जाल्यार, फुडाराक ताची अडचण पयसावतली आनी इंग्लीश माध्यमांतल्यान शिकून आयिल्ल्या भुरग्यांकडेन सर्त करून तें त्रैतवंत जातलें. ह्याच ध्येयान हो प्रकल्प हांवें प्रयोग म्हणून हातांत घेतलो.

आमच्यो आवयो आपल्या भुरग्यांचो घर अभ्यास पळयतात तेन्ना तांणी ह्या पुस्तकाचो वापर करून पळोवंचो. जमता तेन्ना तुमचो अभिप्राय feedback मेळ्ळ्यार तातूंत सुधारप करूंक म्हाका खूब मजत जातली. तेन्ना तुमचें मत मुजरत कळयात, खास करून ह्या विशयांचेर: (1) चुकी (2) गरज नाशिल्लें / येवंक फावो नाशिल्लें कितेंय आयलां? (3) गरजेचें आनीक कितें येवंक जाय आसलें / आयल्लें जाल्यार वन्याक पडपाचें? (4) सुधारपाखातीर आनीक कसल्योय सुचोवण्यो.

आनीक एक प्रयोग कसो, हें पुस्तक देवनागरी आनी रोमी ह्या दोनूय लिपींनी छापलां. हाचेफाटलो हेतू असो आसा: कांय आवयांक देवनागरी लिपीची तितलीशी संवकळ जावंक नासत जाल्यार तांकां रोमी लिपीचो आधार घेवंक मेळटलो; त्याच वरोवर कांय आवयांक एक देवनागरी मजकूर रोमींत कसो वरोवंक जाता हाचें गिन्यान मेळटलें.

हीं पुस्तकां तयार करताना म्हाका जायत्या जाणांचो आधार लाभला. तांतल्या कांय जाणांचीं नांवां हांगा नोंद करूंकच जाय. डॉ. किरणवाय वुडकुले हांणी हातवरपां वारीकसाणीन आनी आपलेपणान तपासून जायतें सुधारप केलें. अनितावाय माजार्ले फॅर्नादिस हाचो कॉम्प्युटर फाटलें एक वर्स हांव वापरीत आसां आनी टायप मागपांतूय ताणें खूब मजत केल्या. राजश्रीवाय ठाकूर हाणें आपलो अभिप्राय दिवन सुधारपाखातीर सुचोवण्यो केल्यो. कमलाकरवाव म्हाळशी आनी अनंतवाव अग्नी हांणी शुद्धलेखन सुधारचेखातीर जायत्यो सुचोवण्यो केल्यो. हांव तांचो धिनवाशी आसां.

सॅ. मा. वॉर्जिस

उपकाराचीं दोन उतरां

हालीं वाडिल्ल्या प्रसारमाध्यमांक आनी दृक्-श्राव्य (पळोवपाच्या, आयकुपाच्या) साधनांक लागून विद्यार्थ्यांक एके वटेन चड शिकपाच्यो संदी मेळ्ळ्यात; जाल्यार दुसरे वटेन कांय जाणांचें लक्ष जाय तितलें अभ्यासाचेर लागून उरूंक पावना. अशा वेळार शालेंत शिक्षकांनी शिकयिल्लो अभ्यास घराकडेन पालकांनी घेवप गरजेचें जालां.

मात आतांमेरेन हें घराकडेन अभ्यास घेवप अडचणीचें जातालें. प्रा. सॅ. मा. वॉर्जिस हांची “कोंकणी आवय - इंग्लीश टीचर” ही पालकांखातीर खास करून आवयांखातीर आशिल्ली पुस्तकांची माळ ही अडचण पयस करतली हातूंत दुवाव ना. देखून तांणी एक गरजेचो वरो वावर कोंकणी भाशा मंडळाखातीर केल्ल्यान तांकां ‘उपकारी, दिनवाशी’ म्हणटां.

तेचपरीं हें पुस्तक छापून ये मेरेन भौ. कमलाकर म्हाळशी आनी अनंत अग्नी हांणी शिक्षकी नदरेंतल्यान वारीक-सारीक सुचोवण्यो करपाचो आनी भौ. म्हाळशी हांणी पुतां तपासून दिवपाचो जो वावर केला ते खातीर तांकांय ‘वरें जावं’ म्हणटां.

निमाणें, कोंकणी आवयो (वापांयसयत) हे पुस्तकमाळेक येवकार दितल्यो अशी आस्त वाळगितां.

भिकू वोमी नायक
अध्यक्ष,
कोंकणी भाशा मंडळ, गोंय.

मांडावळ

क्र .	माथाळो	पान
1.	बरोवप्यालें निवेदन	
2.	उपकाराचीं दोन उतरा	
3.	विशय प्रवेश	१५
4.	Lesson No. 1	१६
5.	Lesson No. 2	१६
6.	Lesson No. 3	१८
7.	Lesson No. 4	१९
8.	Lesson No. 5	२१
9.	Lesson No. 6	२२
10.	Lesson No. 7	२२
11.	Lesson No. 8	२४
12.	Lesson No. 9	२४
13.	Lesson No. 10	२६
14.	Lesson No. 11	२७
15.	Lesson No. 12 - The Garden	२८
16.	Lesson No. 13 - In the Market	२९
17.	Lesson No. 14 - The playground	३२
18.	Lesson No. 15 - The Mango Tree	३३
19.	Lesson No. 16 - The Cowshed	३४
20.	Lesson No. 17 - Bilu and Champi	३५
21.	Lesson No. 18 - Do What I Do	३६
22.	Lesson No. 19 - A Farmer	३८
23.	Lesson No. 20 - Holidays	४०

विशय प्रवेश

'इंग्लीश भास शिकप म्हळ्यार एक खुवच अवघड काम', असो आमचेमदल्या जायत्या जाणांचो समज जाला. होच गैरसमज आमी आमगेल्या भुरग्यांच्या मनांत घालतात. एकदां हो गैरसमज भुरग्यांच्या मनांत रिगलो म्हणटकीर तो भुरग्यांच्या शिकपांत एक आडमेळें जावन वसता. आनी मागीर भुरग्याक ती भास खऱ्यानीच कठीण लागता. हाका लागून ताच्या मनांत एक न्यूनगंडूय उपजता. हें सगळें टाळचेखातीर, ह्या राखेसाक पयलींच धांवडावन घाल्लो बरो.

इंग्लीश भास ही निखालूस कठीण न्हय. कांय वावतींत ती कोंकणीपरस सोंपी म्हळ्यार जाता. विस्वास वसना? दोनीय भासांच्या व्याकरणांची तुलना करुंया.

१. कोंकणी भाशेंत नामां आसात तशींच इंग्लिशेंत nouns आसात. एका कोंकणी नामाचें भोववचन घडयतलीं जाल्यार ताचो अंत्यस्वर, लिंग आनी (कांय कडेन) उच्चारुय ध्यानांत घेवंचो पडटा. देखीक, घोडो - घोडे; राजा - राजा; शाळा - शाळा; हती - हती; तोपी - तोपयो; दिवली - दिवल्यो; माती - मातयां; लिवू - लिवू; जळू - जळवो; पोरसूं - पोरसां; तारूं - तारयां; जूं - जुयां; केळें - केळीं; हात - हात; रात - राती; वेळ - वेळो; जीव - जिवो; वोट - वोट्यां; वोट - वोटो, इत्यादि. पूण इंग्लीश nounक चड करून s जोडल्यार ताचें plural जाता. जशें: horse - horses; king - kings; school - schools; elephant - elephants; cap - caps; lamp - lamps इत्यादि. हाका अपवादय आसात खरे पूण ते क्वचित.

२. कोंकणी वाक्यांत एक नाम मेळटा तेन्ना अर्थाप्रमाणें त्या नामांत दोन तरांचे

वदल जातात. एक म्हळ्यार ताच्या सोंपल्यार एक अंतसर्ग (suffix) लागता. हाका विभक्तीकूस म्हणटात. विभक्तीकूसाक इंग्लीश पर्याय म्हळ्यार preposition होच. विभक्तीकूस नामाचे उपरांत येता जाल्यार preposition हें noun चे आदीं येता. देखीक, घराचो = of a house; घरां = on a house; घराक = to a house; घरांत = in a house; घराखातीर = for a house इत्यादि. नामांत दुसरो जो वदल जाता ताका नामाचें सामान्यरूप म्हणटात. विभक्तीकूस लागचे पयलीं नामाक ताच्या सामान्यरूपांत वदलचें पडटा. एका नामाचें सामान्यरूप कशें जायत हें ताचें लिंग, अंत्यस्वर आनी वचन हांचेर अवलंबून आसता. देखीक, घोडो - घोड्याक, घोड्यांक; तुतयो - तुतयाक, तुतयांक; मोर - मोराक, मोरांक; कीर - किराक, किरांक; मूळ - मुळाक, मुळांक; घर - घराक, घरांक; भास - भाशेक, भासांक; रात - रातीक, रातींक; शाळा - शाळेक, शाळांक; मामा - मामाक, मामांक; तारवटी - तारवटीयाक, तारवटीयांक; वडी - वडयेक, वडयांक; पिस्काती - पिस्कातयेक, पिस्कातयांक; केळें - केळ्याक, केळ्यांक; राजू - राजवाक, राजवांक; जळू - जळवेक, जळवांक; मेरूं - मेरवाक, मेरवांक; वासरूं - वासराक, वासरांक, इत्यादि. पूण इंग्लीश nounत काडयेचोय वदल जायना, तें तशें उरता. देखीक, Horse - to a horse, to horses; Hammer - to a hammer, to hammers; Peacock - to a peacock, to peacocks; Parrot - to a parrot, to parrots इत्यादि.

३. कोंकणी नामाची सटवी विभक्ती (genitive / possessive case) घडटा तेन्ना कूस (case suffix) हें लिंग आनी वचन हांचे वरोवर वदलता. इंग्लिशेंत मात तशें जायना; of हें एकच preposition पुरो, ना जाल्यार कांय कडेन, 's हो suffix जोडल्यार गरज भागता. देखीक अशोकाचो भाव, अशोकाची भयण, अशोकाचें पुस्तक, अशोकाचे भाव, अशोकाच्यो भयणी, अशोकाचीं पुस्तकां, हांचें इंग्लिशेंत Ashok's brother, Ashok's sister, Ashok's book, Ashok's brothers, Ashok's sisters, Ashok's books ना जाल्यार, the brother / sister / book / brothers / sisters / books of Ashok, अशें जाता.

४. कोंकणींत विशेशणां आसात तशींच इंग्लिशेंत adjective आसात. आनी

जेपरीं कोंकणी विशेशण तें लागू जातल्या नामाआदीं येता तशेंच इंग्लिशेंतूय nounचे आदीं ताचें qualifying adjective येता . परन्त, ह्या adjectiveक एकच रूप आसता, तें (कोंकणींत घडटा तशें) nounच्या gender (लिंग), number (वचन) आनी case (विभक्ती) हांकां धरून बदलना . देखीक, वरो दादलो, वरी वायल, वरें पुस्तक, वरें दादले, वऱ्यो वायलो, वरीं पुस्तकां, वऱ्या दादल्यांक, वऱ्या वायलांक, वऱ्या पुस्तकांक; हांचें इंग्लिशेंत, अनुक्रमान, a good man, a good woman, a good book, good men, good women, good books, to a good man, to a good woman, to a good book, to good men, अशें जाता . म्हणजे, good हें एकूच रूप सगळ्या gender, number आनी case हांतूंत कायम उरता, तातूंत इल्लोय बदल जायना .

५. कोंकणींत सर्वनामां आसात तशींच इंग्लिशेंत pronouns आसात . परन्त, विवक्तीकुसां लागून जितले बदल जातात तितले इंग्लिशेंत जायनांत . देखीक, हांव / हांवें = I; म्हजो/ म्हजी/ म्हजें / म्हजे / म्हज्यो / म्हजीं = my; म्हाका = to me; म्हजेवांगडा = with me; म्हजेर = on me; म्हज्यांत = in me इत्यादि .

६. कोंकणी क्रियापदां हीं काळाप्रमाणें आपणालें रूप बदलतात . तेचपरीं इंग्लीश verbच tense प्रमाणें आपणालें रूप बदलतात . पूण हें रूप (कोंकणींत घडटा तशें) लिंग (gender) आनी वचन (number) हांकां धरून बदलना . देखीक, 'वचप' (to go) हें क्रियापद घेवंच्या . हाचीं रुपां अशीं जातात: वचप, वचूंक, वच, वचात, वचूं, वचूंत, वचुंया, वचत, वचचें, वचपाचों, वचपाचो, वचपाची, वचपाचें, वचपाचे, वचपाच्यो, वचपाचीं, वतां , वता, वतात, वतलों , वतलो, वतली, वतलें, वतले, वतल्यो, वतलीं, वतालों, वतालो, वताली, वतालें, वताले, वताल्यो, वतालीं, गेलां, गेला, गेल्यां, गेल्या, गेल्यात, गेल्यांत, गेलों, गेलो, गेली, गेलें, गेले, गेल्यो, गेलीं, गेल्लों, गेल्लो, गेल्ली, गेल्लें, गेल्ले, गेल्ल्यो, गेल्लीं, गेल्यार . अशे परीं एकाच क्रियापदाच्या हयकागीच रुपांचो आंकडो ५० वयर वता . पूण इंग्लिशेंत फकत ५ रुपां आसात go, goes, going, gone, went . खुवशे verb फकत ४ रुपांच घेतात . देखीक make, makes, making, made.

थोडें थोडें करून, संद मेळटा तेन्ना, ही मत्वपरिस्थिती जर भुरग्याक समजायली

जाल्यार ताचो आत्मविश्वास वाडटलो आनी इंग्लीश भास शिकपाचें ताचें काम अदीक सोंपें जातलें .

इंग्लिशेची वाक्यरचना (syntax) कोंकणीपरस चिके वेगळी आसा . वाक्यरचना हें ते ते भाशेचें खाशेलेपण आसता, दोश न्हय . ताची वेळागीच देखल घेवन भुरग्याचे नदरेक हाडून दिलें जाल्यार फुडां वऱ्याक पडटलें . कोंकणी वाक्यांत कर्तो हो पयले सुवातेर येता तसोच इंग्लीश sentenceन subject होय पयले सुवातेर येता . उरिल्ले घटक मात त्याच क्रमान येनात . कोंकणींत क्रियापद निमाणेकडेन येता जाल्यार इंग्लिशेंत verb हें मदीं येता . कोंकणींत कर्म हें क्रियापदाचे आदीं येता जाल्यार इंग्लिशेंत object हें verbचे उप्रांत येता . देखीक, तो आवें खाता = He eats mangoes; हांव घरा गेलों = I went home. इंग्लीश भास शिकताना एक मुखेल अडचण जी येता ती म्हळ्यार उतराचो उच्चार आनी ताचें वर्ग हांची जुळोवणी . पूण ही अडचण फकत कोंकणी भुरग्यांची अशें मानचें न्हय . ही समस्या इंग्लंडांतल्या आनी अमेरिकेंतल्या इंग्लीश भाशीक भुरग्यांकय (म्हणजे, इंग्लीश हीच दूदभास आशिल्ल्या भुरग्यांकय) नडटा . हें कशें?

कोंकणी उतरां आमी देवनागरी लिपींत वरयतात . ही लिपी उच्चारनिश्ट (phonetic) जाल्ल्यान हे लिपींत वरयल्लें उतर हें ती लिपी जाणा आशिल्लें खंयचेय व्यक्तीच्यान सहज वाचुंयेता, तें उतर मागीर कोंकणी आसूं वा मगटी वा हिंदी वा संस्कृत . तें उतर सारकें उच्चारचेखातीर ताचो अर्थ कळचेलीय गरज ना . देखीक "वशिल्लेकडेन" हें उतर कोणूय देवनागरी लिपी जाणा आशिल्ले व्यक्तीकडेन वाचूंक दियात . त्या उतराचो अर्थ कळना जाल्यारीय उच्चार सारको जातलो . इंग्लीश उतरां हीं Roman लिपींत वरयतात . ही लिपी तितलीशी phonetic न्हय . युगेपांतल्यो साबार भासो हेच लिपींत वरयतात पूण एके भाशेंतलें उतर दुसऱ्या भाशिकांक उच्चारूंक जमना . देखीक, aurora (उषा), caudal (शेंपडेक लागू जातलो), cobra (नाग), divisor (भाजक) हीं उतरां इंग्लीश आनी पुर्तुगेज ह्या दोनीय भासांनी समान अर्थान वापरतात . पूण तांचे उच्चार मात वेगळे आसात . इंग्लिशेंत तांचे उच्चार अनुक्रमान "ऑरोरा" "कॉडल" "कोबा" "डिवायज़र" अशे जातात जाल्यार पुर्तुगेजींत "आवॉर" "काब्दाल" "कॉव" "दिविज़ोर" . म्हणजे, एकय अक्षर (syllable) जुळना .

एक उतर इंग्लीश म्हण कळ्ळें जाल्यार लेगीत ताचो उच्चार करूंक अर्थाचीय गरज पडूयता. देखीक, lead ह्या इंग्लीश उतराक दोन वेगळे उच्चार आसात. अर्थ जर “फुडाकार करतात, फुडें वतात” असो आसल्यार ताचो उच्चार ‘लीड’ असो जाता आनी “शिंशें” वा “पेन्सिलेचो चिंवो” असो अर्थ आसल्यार, ‘लॅड’ अशें म्हणूंक जाय. म्हणटकीर, इंग्लीश भाशेंत एकेच तरेन वरयल्लीं पूण वेगळ्या उच्चारांचीं उतरां आसूंक शकतात. तीं उच्चारचे आदीं तांचो अर्थ जाणा जावन घेवंचो पडटा. इंग्लिशेंत कांय उतरां अशींय आसात की तांचो उच्चार सम आसता पूण वरप वेगळें. देखीक, sun, son (उच्चार ‘सन’), hear, here (उ. ‘हीयर’) वी. अर्थ कळ्ळेशिवाय तीं नीट वगेवंक जायना.

हो सगळो गोंदळ कित्याक जाता जायत? इंग्लीश भाशेंत Roman स्वरांक (vowel) आनी कांय व्यंजनांकय (consonant) आपणालो असो खाशेलेो उच्चार नामता. तांचो उच्चार उतराकणकणी बदलता. म्हणजे, उच्चार जो जाता तो उतराचो आसता, तातुंतल्या लेत्रांचो (letters) न्हय. म्हणटकीर, उतरां उच्चारपाचो सराव वा तालीम कायम दवरप हें सक्त गरजेचें. नवें उतर मेळटा तेन्ना ताचो उच्चार आनी अर्थ हीं दोनीय आंगां लक्षांत दवरूंक जाय.

एक सुटें उतर आनी एका sentenceत संयुक्तपणीं वाचिल्लें तेंच उतर हांच्या उच्चारांत केन्नाकेन्नाय फरक जाणवता, कारण तांचे आदीं येता तें आनी ताचे उप्रांत येता तें ह्या दोनीय उतरांचो ताचेर प्रभाव पडटा. फुडल्यो देखी पळयात : They (टे) are (आर) Americans (अमेऽरिक्स) – [पुराय sentence चो उच्चार : देयाऽर अमेऽरिक्स]. We (व्ही) are (आर) Goans (गोऽवन्स) – [व्ही आः गोऽवन्स]. Are (आर) you (यू) a (अ) Goan? (गोऽवन) – [आर्यू अगोऽवन?]. You (यू) two (टू) are (आर) living (लिविंग) in (इन) Pune (पुणे); aren’t (आरंट) you (यू)? – [युट्टू अलिविंगिन पुणे आंट्यू?]. My (मय) aunt (आंट) is (इज) living (लिविंग) there (दर) too (टू) – [मयाऽटिज लिविज दट्टू].

आपणाल्या भुग्याक वरे गूण (marks) मेळचे हो सगळ्याच आवयांचो हावेस आसता. आनी परिक्षा ह्या चडशो वगेवपाच्यो (written exams) आशिल्ल्यान भुग्याचें वरप नीट वरें जावप हें गरजेचें आसता. ते खातीर आवय आपणाल्या भुग्याक spelling वा dictation घालता. हो वगे

सराव, पूण तो करताना वयर सांगल्यात त्या गजाली लक्षांत दवरच्यो. उतरांचें spelling ताच्या अर्थाचेर अवलंबून आसूंक शकता आनी पुराय sentence आयकले शिवाय कांय उतरांचो अर्थ मेळना. म्हणटकीर, dictation/spelling घालताना पयलीं पुराय sentence उच्चारून भुग्याक ताचो अर्थसमजला हाची खात्री करची आनी मागीरच तें पुराय sentence वा (वेळ कमी आसल्यार) तातुंतलीं वेंचीक उतरां spelling वा dictationक घालचीं.

खंयच्याय नव्या उतराचो उच्चार कसो जायत हाचो अदमास (guess) भुग्याकडल्यान करून घेवप ही पद्दत वरीशी न्हय; त्या उतराचो खरो उच्चार ताका पयलींच सांगचो. कारण, पयल्यानपयलीं केल्लो खोटो उच्चार ताचे मतींत उरपाचो भय आसता, आनी मागीर तो विसरचेखातीर ताका कश्ट करचे पडुंये. एक pronunciation आशिल्ली वरी dictionary घरांत दवरल्यार भुग्याक ती खूब फायद्याची थारतली.

एके भाशेचें व्याकरण हो तिचो सांगाडोच म्हणूंक जाय. एका मनशाचीं एक दोन हाडां वांकडीं जालीं जाल्यार तो मनीस विद्रूप दिसता. तेचवरी व्याकरण चुकलें जाल्यार भास विद्रूप दिसता. तरूय कोंकणी भास शिकयताना आमी व्याकरणाचेर व्हडलोसो भर दिनात. हाका कारण आसा. ती एका कोंकणी भुग्याची दूदभास आशिल्ल्यान तिचे नेम नकळटांच वा आपशींच भुग्याच्या आंगांत आत्मसात जाल्ले आसतात – तें शाळेंत पावचे आदींच. हाका लागून ताचेकडल्यान व्हडल्योशो व्याकरणी चुकी घडनात. पूण इंग्लिशेचें तशें ना. ती एका कोंकणी भुग्याक परकी भास आशिल्ल्यान सुरवेकसून मुद्दाम शिकची पडटा, तिच्या व्याकरणांतलो प्रत्येक नेम आनी अपवाद जाणून घेवचो पडटा, त्या नेमांचो सराव करचो पडटा.

परन्त, दुर्दैवान, आमचीं बुन्यादी पाठ्यपुस्तकां तशें करिनात. कारण, तीं ह्या भुग्यांखातीर तय्यार करूंक नात. हीं पुस्तकां इंग्लीश हीच दूदभास आशिल्ल्या भुग्यांखातीर तय्यार केल्लीं, अशें तांचे प्रस्तावनेंत स्पश्ट सांगलां. यत्ता श्रेच्या पुस्तकाचें Gratitude सांगता “prepared to teach English as a first language” म्हणून. आतां ह्यो उणिवो भरून काडपाचो भार एके आवयच्या माथ्यार पडटा कारण तिकाच आपणाल्या भुग्याच्या फुडागाचो हुक्को आसा. जमता ते वशेन तिणें ह्या वावराक माथें मारचेंच पडटा, दुसरी सोडवाट ना.

वेळच्यावेळार व्याकरणी नेम हळूहळू भुरग्याचे नदरेक हाडून दिवन ताचेर आदारिल्लो मराव करून घेतल्यार तो नेम भुरग्याचे मतींत घट वरो उरतलो . हे नेम एके खाशेले चोपडेर वा व्हडल्या आकाराचे Diaryत वरोवन दवरल्यार फुडाराकय तांचो उपेग जावंये .

धडो नं. 1

रतन यो / ये . हांगा वस . हें सुझन .

हेमंत यो / ये . हांगा वस . हो मारियो .

फोडणिशी

१ . Come = ये, यो; sit = वस; here = हांगा; this = हो, ही, हें; is = आसा .

२ . इंग्लिशेंत is म्हणजे 'आसा' . कोंकणींत 'आसा' हें उतर जायते कडेन लिपिल्लें आसता — तें मुद्दाम वरोवंचें लागना . पूण इंग्लिशेंत is वरोवंचेंच पडटा ; ना जाल्यार, अर्थ पुराय जायना . “हें सुझन (जावन आसा)” हें इंग्लिशेंत “This is Susan.” अशें वरोवंक जाय . “This Susan.” म्हणलें जाल्यार ताचो अर्थ “हें सुझन .” असो जायना .

३ . 'हांगा वस .' हाचें 'Sit here.' जाता . 'Here sit.' अशें म्हणलें जाल्यार तें चुकता .

४ . हो, ही, हें . ह्या तिनीय उतरांखातीर इंग्लिशेंत this हें एकच उतर वापरतात .

धडो नं. 2 .

पळयात, हो आसा एक वोटवो . तो एक तांवडो वोटवो . तो म्हजो वोटवो .

तें एक पुस्तक . रतन, तें तुजें पुस्तक . यो, तुजें पुस्तक घे / व्हर .

फोडणिशी

१ . look = पळय, पळयात; this = हो / ही / हें (लागीं आसा तें);

२ . bag = वोटवो, पिशवी ; it = तो / ती / तें ; red = तांवडो / तांवडी / तांवडें ; my = म्हजो / म्हजी / म्हजें; that = तो / ती / तें (पयम आशिल्लें); book = पुस्तक ; take = घे ; your = तुजो / तुजी / तुजें .

३ . आदल्या धड्यांत “This is Susan.”, “This is Mario.” अशीं वाक्यां दिल्लीं . पूण ह्या धड्यांत “This is a bag.”, “This is a book.” अशीं वाक्यां आयल्यांत . पयल्या धड्यांत Susan आनी Mario हीं उतरां capital letter न सुरू जातात, पूण ह्या धड्यांत bag, book हीं उतरां capital letter न सुरू जायनात . दुसऱ्या धड्यांत bag, book ह्या उतरांआदीं a येता जाल्यार पयल्या धड्यांत a येवंक ना . अशें कित्याक? Susan, Mario हीं मनशांचीं खाशेलीं नांवां . असलीं उतरां capital letter न सुरू जातात आनी तांच्या आदीं a येना . हो नेम कोणाच्याय खाशेल्या नांवाक लागू जाता, तें मागीर मनशाचें आमूं वा जनावराचें, गांवाचें, राज्याचें, न्हंयेचें, गऱ्याचें आदी . देखीक, “This is Goa.”, “This is Margao.”, “This is Mandovi.”, “This is a boy.”, “This is a cat.”

४ . तो एक चलो (आसा). ती एक शेंद्री (आसा). तें एक माजर (आसा). ह्या वाक्यांनी तो / ती / तें ह्या तिनीय उतरांखातीर इंग्लिशेंत that हें एकच उतर वापरतात . म्हणजे “That is a boy”, “That is a mat”, “That is a cat” .

५ . म्हजो, म्हजी, म्हजें . ह्या तिनीय उतरांखातीर my हें एकच उतर आसा . “हो म्हजो वोटवो”, “ही म्हजी शेंद्री”, “हें म्हजें माजर” . हीं वाक्यां इंग्लिशेंत अशीं जातात : This is my bag, This is my mat, This is my cat .

६. तुजो, तुजी, तुजें . ह्या तिनीय उतरांखातीर your हें एकच उतर आसा . तो तुजो वोटवो . ती तुजी शेंद्री . तें तुजें माजर . हीं वाक्यां इंग्लिशेंत अशीं जातात: That is your bag, That is your mat, That is your cat .

धडो नं. 3

हो मारियो . तो एक चलो .

हें नीता . तें एक चली .

हो सोनू . तो एक दादलो . तो मोटो / मोटेलो आसा .

ही गोकूळ . ती एक वायल . ती वारीक / वारकेंली आसा .

फोडणिशी

१. Boy = चलो, भुग्गो, चेडो; girl = चली, चेडूं; he = तो; she = ती / तें; man = मनीस, दादलो; fat = मोटो; thin = वारीक .

२. मारियो, नीता, सोनू, गोकूळ हीं खाशेलीं नांवां . देखून इंग्लिशेंत हीं उतरां capital letter न मुरु जातात . चलो, चली, दादलो, वायल हीं खाशेलीं नांवां न्हय . देखून तीं capital letter न मुरु जायनात आनी तांच्या आदीं a येता .

३. He, she, it वापरपाचो नेम : मनीसजातींतल्या दादलो (नर) प्राण्याक (दादलो, चलो वी) he हें उतर लागता . मनीसजातींतल्या वायल (मादी) प्राण्याक (वायल, चली वी) she लागता . उरिल्ल्या सगळ्यांक it लागता . देखीक, Mario एक चलो, म्हणजे मनीस, नर . ताका he लागता . तशेंच सोनूक . Neeta एक चली, म्हळ्यार मनीस, मादी . ताका she लागता . तेच

परिं गोकूळाक . Bag म्हळ्यार मनीस न्हय . ताका it लागता . This is a bag . It is a red bag .

धडो नं. 4

हांगासर एक लिखणी आसा . ती म्हज्या मेजार आसा .

हांगासर एक पेन्सिल आसा . ती रतनाची पेन्सिल . रतन, तुजी पेन्सिल घे / व्हर .

ही मारियोची पट्टी . ती म्हज्या हातांत आसा . मारियो, तुजी पट्टी घे / व्हर . ती तुज्या वोटव्यांत दवर .

फोडणिशी

१. pen = लिखणी on __ = __र, __चेर (वेल्यान), Ratan's = रतनाचो / ची / चें; in __ = __त (भितर); keep = दवर .

२. Ratan's ह्या उतरांत Ratan हाका 's (अपॉस्ट्रॉफि एस्) जोडिल्लें दिसता . अशें केल्यार ताचो अर्थ रतनाचो / रतनाची / रतनाचें असो जाता . Ratan's pencil म्हळ्यार रतनाची पेन्सिल; Mario's ruler म्हळ्यार मारियोची पट्टी; Neeta's pen म्हळ्यार नीताची लिखणी; Sonu's bag म्हळ्यार सोनूचो वोटवो .

३. on : एक वस्तू दुसरे वस्तूचेर वसून आसता तेन्ना on वापरतात . लिखणी मेजार आसा . = The pen is on the table . रतन, शेंद्री वस . = Ratan, sit on the mat .

४. in __ : एक वस्तू दुसरे वस्तूंत आसता तेन्ना in वापरतात . पट्टी हातांत आसा . = The ruler is in the hand . लिखणी वोटव्यांत आसा . = The pen is in the bag .

सराव नं. 1

- (I) फावो तें उतर घालून रिकामे जागे भरात .
(II) He / She / It (खंयचें लागता तें) उतर घालून रिकामे जागे भरात .
(III) in / on (खंयचें लागता तें) उतर घालून रिकामे जागे भरात .
(IV) my / your (खंयचें लागता तें) उतर घालून रिकामे जागे भरात .

धडो नं. 5

- हें पुस्तक व्हय? हय, तें पुस्तक .
ही लिखणी व्हय? ना . ही लिखणी न्हय . तो वोटवो .
हो दादलो व्हय? हय, तो दादलो .
हेमंत एक चली व्हय? ना . तो चली न्हय . तो एक चलो .
ही वायल व्हय? हय . ती वायल .
मुझन एक चलो, व्हय? ना . तें चलो न्हय . तें एक चली .

फोडणिशी

१. ह्या धड्यांत प्रस्न विचारल्यात . प्रस्नाच्या शेवटाक प्रस्नचिन्ह (?) येताच . त्याभायर कांय उतरांय आपणाली सुवात बदलतात . ह्या आदीं वाक्यां आयिल्लीं तीं अशीं आशिल्लीं : “This is Mario”, “That is a book.” वी . आतां प्रस्न करतात तेन्ना is हें उतर पयले सुवातेर येता आनी this, that वी दुसरे सुवातेर . “Is this Mario?” ; “Is this a book?” [असल्या प्रस्नाचे जापेंत Yes / No हीं उतरां येतात . देखून तांकां Y/N questions अशें म्हणटात.]

२. जापेंत ‘हय, तें पुस्तक .’ इंग्लिशेंत फकत ‘Yes, it is.’ इतलेंच म्हणटात ‘Yes, it is a book.’ अशें म्हणची गरज ना, पूण तशें म्हणलें जाल्यारूय

चुकना .

३. जापेंत, ‘ना . तें पुस्तक न्हय’ अशें म्हणचे भाशेक “No, it isn’t.” अशें म्हणटात . isn’t हें उतर ‘is not’ ह्या उतरांचें संक्षिप्त रूप (abbreviation). हांगाय ‘No, it is not a book.’ अशें म्हणची गरज पडना .

धडो नं. 6

- हो एक भुरगो . ताचें नांव हसन .
ती एक तोपी . ती हसनाची तोपी . ताची तोपी ताच्या माथ्यार आसा .
तें एक पुस्तक . तें हसनाच्या हातांत आसा .
हें एक चली . ताचें नांव झीनत .
ती एक पाटी . ती झीनताची पाटी . तागेली पाटी तागेल्या हातांत आसा .
तो एक वोटवो . तो झीनताच्या हातांत आसा .

फोडणिशी

१. His, Her : धडे नं. 3 आनी 4 हातूंत मनीस नराक He लागता आनी मनीस मादयेक She लागता, तें आमी फळेलांच . आतां ‘ताचें (चल्याचें) नांव’ “His name” अशें आयलां, आनी ‘ताची (चलयेची) पाटी’ “Her slate” अशें आयलां . जंय ‘तो’ हाका He लागता तेन्ना ‘ताचो’ (वा ताची /चें /चे /च्यो /चीं) हाच्या बदलाक his वापरतात आनी ‘ती / तें’ हाका She लागता तेन्ना ‘तिचो / ताचो’ (वा तिची / चें / चे / च्यो /चीं, ताची / चें / चे / च्यो / चीं) हांचे बदलेक her वापरतात .

धडो नं. 7

हांव रतन (आसां) . हांव एक चली (आसां) . हांव एक लांब चली (आसां).
हांव एक वारीक चली (आसां). हांव तुजी भयण (आसां). म्हाका स वर्सा
आसात / हांव स वर्सांचें (आसां).

तूं राहूल (आसा). तूं एक चलो (आसा). तूं एक मोटवो चलो (आसा).
तूं एक मोटो / मोटेलो चलो (आसा). तूं म्हजो भाव (आसा). तुका पांच वर्सा
आसात / तूं पांच वर्सांचो .

तें तेजा (आसा). तें एक सुपुल्लें चली, व्हय? हय, तें एक सुपुल्लें चली .
ताका एक वर्स आसा (जालां) .

फोडणिशी

१. am, are, is: हीं उतरां कोंकणी 'आसा' ह्या उतराचीं पर्यायी उतरां .
खुवशा कोंकणी वाक्यांनी 'आसा' हें उतर लिपून उरता - तें स्पश्ट म्हणचें
पडना . (देखून तें कंसांत घालां) . पूण इंग्लिशेंत तें घालचेंच पडटा . ना
जाल्यार अर्थ पुराय जायना, वाक्य चुकता . आतां am, are, is हांमदलें
खंयचें उतर वापरप हें पळोवंया. I चे उपांत am येता ; you चे उपांत are
येता; he/she/it चे उपांत is येता . देखीक, I am Ratan ; You are my
brother; He is a man; It is a bag; She is a woman; Ratan is a girl;
Rahul is a fat boy.

२. प्रस्न वाक्यां : वयर दिल्लीं वाक्यां कितें ना कितें सांगतात - तीं प्रस्न
विचारिनात . ह्या वाक्यांनी I, you, he, she, it, Ratan वी पयले सुवातेर
आसात जाल्यार am, are, is हीं दुसरे सुवातेर .

३. पूण प्रस्न करतल्या वाक्यांत ह्या उतरांच्या सुवातांनी आदलावदल
जाता . म्हणजे, am, are, is हीं पयले सुवातेर आनी I, you, he, वी दुसरे
सुवातेर . देखीक, Am I a girl? Are you a fat boy? Is Susan a man?

घट्ट याद धरात : "I am a girl?", "You are a fat boy?", "This is a
man?" हीं वाक्यां चुकतात . तशें केन्नाच म्हणचें वा वरोवंचें न्हय .

४. कोंकणींत "म्हाका स वर्सां (आसात)" वा "हांव स वर्सांचें (आसां)"
अशें म्हणून आपणालें वय सांगतात . ह्या वाक्यांनी "आसात" / "आसां"
हीं उतरां लिपून उरतात पूण "वर्सां" हें उतर आसुंकच जाय . "हांव स"
ह्या वाक्यांतलो अर्थ पुराय जायना . पूण इंग्लिशेंत am, are, is हीं उतरां
घालचींच पडटात आनी years (वर्सां) हें उतर घालिनात . तसूय अर्थ पुराय
जाता .

धडो नं. 8

तें हेमंताचें घर . तें व्हड (आसा) . तो पळय, एक कावळो पाडमार आसा .
तो काळो आसा . हांगा एक ल्हानशी फुलांवाग आसा . तो एक रूख
(आसा) . तो लांब आसा . तो एक माड (आसा) . फुलांवागेंत एक कुत्रो
आसा . तो कुत्रो तपकिरी रंगाचो (आसा) .

फोडणिशी

१. a = (खंयचो तरी) 'एक' (आंकडो न्हय) ह्या कोंकणी उतराचें इंग्लीश
पर्यायी उतर . कोंकणींत कांय कडेन ताची गरज पडना . पूण इंग्लिशेंत
तें जायच . हांव चलो . = I am **a** boy; तो माड . = That is **a** coconut
tree. पूण खाशेल्या नांवाक a लागना . तें घाल्यार चूक जाता . 'I am
Rahul.' हें वाक्य सारकें आसा . पूण 'I am **a** Rahul.' हें चूक .

धडो नं. 9

हेमंताची आवय घरांत आसा . ती (सध्याक) रांदता . तेजा हेमंताची
भयण . तें शेंद्रेर वसून आसा . तें (सध्याक) रडटा . तें (सध्याक) म्हणटा
"मा - मा, मा - मा" .

हेमंत उवो आसा . ताच्या हातांत एक पेलो आसा . तो (सध्याक) पियेता . हेमंताचो वापूय कदेलार वसून आसा . तो (सध्याक) जेवता . मेजार एक ज्यग / धेंपो / खुजो आसा .

माजर न्हिदून आसा . ताचें नांव विलू . तें धवें (आसा) . तें एक धाकटुलें माजर .

फोडणिशी

१. She is cooking. = ती (सध्याक, आतां, ह्या खिणाक) रांदता. She cooks. = ती रांदता (केन्नाय, आतांच अशें न्हय). Hemant **sleeps** in the class. = हेमंत वर्गांत न्हिदता (आतां न्हिदून नासत, पूण ताका वर्गांत न्हिदपाची संवय आसा) . Hemant **is sleeping** in the class. = हेमंत वर्गांत (ह्या खिणाक) न्हिदून आसा .

२. in / on : भितर आसल्यार in वेल्यान आसल्यार on. The book is **in** Hasan's hand. = पुस्तक हसनाच्या हातांत आसा . The ruler is **in** Zeenat's bag. = पाटी झीनताच्या वोटव्यांत आसा. The crow is **on** the roof. = कावळो पाडसार आसा . A glass is **on** the table. = मेजार एक ग्लास / पेलो आसा. Mother is **in** the house. = आवय घरांत आसा . Father is sitting **on** the chair. = वापूय कदेलार वसून आसा .

जापो दियात / प्रस्न

इंग्लिशेंत वरयात .

हो एक भुरगो . ताचें नांव हेमंत . ताका चार वर्सां आसात . हेमंताचें माजर न्हिदून आसा .

धडो नं. 10

हेमंताची आवय (सध्याक) उवी आसा . ती (आतां) एक फळ कातरता . ती एक सफरचंद कातरता / कातरता आसा .

रतन (सध्याक) एक फळ सोलता . तें केळें सोलता, व्हय? ना, तें केळें सोलिना . तें मोसुंवी / लारांज सोलता . तें (she = Ratan) तें (it = orange) एके थाळयेर दवरता .

वापूय कदेलार वसून आसा . वापूय तांतीं खायत आसा, व्हय? हय, तो तांतीं खायत आसा .

तेजा धरणीर / जमनीर वसून आसा . तें खेळत आसा . ताच्या हातांत एक खेळणें आसा . तें सुणें, व्हय? ना, तें सुणें न्हय . तो (एक) हती .

फोडणिशी

१. a / an : ह्या दोनूय उतरांचो अर्थ एकूच - (खंयचें तरी) एक . पूण तांच्या वापराखातीर एक नेम आसा . ताचे उप्रांत येता तें उतर जर a, e, i, o, u हांचेमदल्या खंयच्याय एका स्वरान सुरु जाता जाल्यार an वापरूंक जाय . हेर सगळे कडेन a घालचें . देखीक, apple, egg, inkpot, orange, umbrella (सत्री) हीं उतरां स्वरान सुरु जातात . म्हणटकीर, an apple, an egg, an inkpot, an orange, an umbrella अशें वरोवप . पूण, a boy, a cat, a dog, a fat man, a good orange, अशें वरोवंक जाय .

धडो नं. 11 .

अशोक, हांगा यो . आल्मारींतले पयशे घे . वाजारांत वच . नुस्तें विकत घे . पावस पडटा . सत्री व्हर .

रतन, तेजा रडटा . ताका खाटीरसून हाड . ताका वागेंत व्हर . वागेंतलें

एक फूल खूंट / तोडून काड . तें तेजाक दी .

हेमंत, म्हज्या कुडांत वच . ती व्हडली पेट उघड . तातूंत एक तिंतरे आसा . तो हांगा हाड . म्हजे लिखणेंत तींत भर . ती म्हज्या मेजार दवर . देव वरें करूं, हेमंत . तूं एक वरो भुरगो .

फोडणिशी

१. from __ = __सून, __थावन, __कडल्यान (जाचेकडसून पयस वता) .

to __ = __क (जाचे लागीं येता), __चे सरीं . देखीक, 'Go to the market.' = वाजाराक वच . (= वाजाराक लागीं वच .) "Come from the market." = वाजाराकसून यो . (= वाजाराकडसून पयस सर .) कांयकडेन सरळ अणकार केल्यार, इंग्लिशेंत चूक जावंक शकता . आमी 'वाजारांत वच' अशेंय म्हणटात . पूण इंग्लिशेंत, 'Go in the market.' हाचो अर्थ वेगळोच जाता . 'Go to the market.' अशेंच म्हणचें आनी वरोवंचें . 'ताका वागेंत व्हर .' हाचें 'Take her **in** the garden.' अशें वरयल्यार तें चुकता . 'Take her **to** the garden.' अशेंच म्हणचें आनी वरोवंचें .

२. a, an, the हांचेमदलें खंयचें उतर वापरप? a, an हांचेमदलें अंतर सांगलांच . तीं 'खंयचें तरी एक' अशें सांगतात . 'अमकेंच' म्हण सांगनात . पूण The हें 'अमकेंच' म्हण सांगता . 'Open a box.' हाचो अर्थ असो जाता : '(कितल्योशोच पेटो आसात तांतली) एक पेट उघड .' पूण 'Open the box.' म्हळ्यार '(एकीच जी आसा ती) पेट उघड .' .

३. here = हांगा . Come here. = हांगा यो . Here come. अशें म्हणचें न्हय .

४. there = थंय . Bring it from there. = थंयसून तें हाड .

धडो नं. 12 फुलांवाग

हांगा रतनाची फुलांवाग आसा . तेजा तणार वसून आसा . तें विस्कृत खायत आसा . सुणो, टिपू ताचे सरीं धांवत आसा . भुरगें ताका विस्कृत उडयता / घालता . टिपू ती खायत आसा .

हेमंत (सध्याक) एक फूल काडटा . रतन म्हणटा, "हेमंत, तें फूल तेजाक दी ." "आतां तो गुलाव काड . तो म्हाका दी ." "ना, रतन हांव तो आवयक दितां ." "वरें हेमंत, तो तिका / तिचेसरीं व्हर ." "तें लिली फूल / भुंयकमळ / कणेळ काड . तें म्हाका दी ." "तो पळय, फ्रांशीक तुजेसरीं येता ." टिपू ताचेसरीं धांवता . "सुण्याक धर / आडाय ."

फोडणिशी

१. to me = म्हाका, म्हजेसरीं; to you = तुका / तुजेसरीं; to him = ताका / ताचेसरीं . to her = तिका / तिचेसरीं . 'म्हाका तो गुलाव दी .' = Give that rose to me. हें वाक्य सारकें आसा . पूण तातुंतल्या उतरांची सुवात कोंकणींत आसा तशी ना, हें मतींत धरूंक जाय . "To me that rose give." वा "To me give that rose." वा "That rose to me give." हीं वाक्यां चुकतात . [कांय फावटी to हें उतर वगळटात . तेन्ना उतरांच्या क्रमांत इल्लोसो बदल जाता . वयलें वाक्य 'Give me that rose.' अशेंय म्हणूं येता . हांगा to वगळ्ळां आनी me ची सुवात बदल्ल्या .]

२. her: हें उतर दोन अर्थानी वापरतात . हें पळयात: हांव = I; म्हजो / जी / जें = my; म्हाका म्हजेकडेन = to me/ me; तो

= he; ताचो म्ही / वें = his; ताका साचेकडेन = to him / him; तीं / तें = she; तिचो / ची / वें = her; तिका साका / तिचेकडेन = to her/ her. देखीक, A toy is in her hand; Bring her from the bed; The dog is running to her; Give the rose to her.

- आवय : सुझन, यो . म्हज्या हाताक धर .
 सुझन : तूं खंय वता आई?
 आवय : वाजाराक .
 सुझन : तुजी व्हडली पिशवी खंय आसा?
 आवय : हांगा (ही पळय). म्हज्या हातांत .
 सुझन : ती पिशवी म्हजेकडेन दी .
 आवय : वरें, घे तर .
 सुझन : आई! पळय. ती वायलमनीस तुका आपयता . ती कोण?
 आवय : आं! ती म्हजी इश्टीण, हिल्डा . अगो हिल्डा, तुजो पूत खंय आसा?
 हिल्डा : तो शाळेंत आसा .
 आवय : तूं कितें विकत तें घेता?
 हिल्डा : तोमाट, वटाट. ही तुजी धूव?
 आवय : हय, ती म्हजी धूव .
 हिल्डा : वाय, तुजें नांव कितें?
 सुझन : म्हजें नांव सुझन .
 हिल्डा : तूं शाळेंक वता, व्हय?
 सुझन : हय, हांव शाळेंक वतां .
 हिल्डा : तुजी शिक्षिका कोण?
 सुझन : तेरेझ ताई .
 हिल्डा : आं! तें म्हजी इश्टीण .
 आवय : तें एक वरी शिक्षिका .

- सुझन : आई, पळय . सफरचंदां!
 आवय : हे पयशे घे . स सफरचंदां विकतीं हाड .
 सुझन : देव वरें करूं, आई .

फोडणिशी

१. म्हज्या हाताक धर . = "Hold my hand." कोंकणींत 'हाताक' अशें म्हळां देखून "Hold to my hand." अशें वरोवंचें न्हय .
२. कांय प्रस्न करपी वाक्यां आमी पळयल्यांत, जशीं "Is this a book?", "Is Hemant a girl?", "Is father eating an egg?", "Am I a girl?", "Are you a fat boy?". ह्या सगळ्याच वाक्यांनी is, are, am हीं उतरां पयले सुवातेर आसलीं . ह्या धड्यांत अनिकय प्रस्न वाक्यां आयल्यांत . हीं वाक्यां where खंय?, who कोण?, what कितें? अशे प्रस्न करतात . (असल्या वाक्यांक WH questions म्हणटात.) Where are you going? = तुमी खंय वतात? Who is your teacher? = तुमची शिक्षिका कोण? What is your name? = तुजें नांव कितें? कोंकणी प्रस्नवाक्यांत 'खंय' 'कोण' 'कितें' हीं उतरां प्रस्नाचे निमाणे वा निमाण्या आदले सुवातेर येतात जाल्यार इंग्लीश प्रस्नांत 'Where', 'Who', 'What' हीं उतरां वाक्याचे पयले सुवातेर येतात, आनी are, is हीं उतरां दुसरे सुवातेर .
३. धडो नं . 9 हातूंत 'She cooks.' आनी 'She is cooking.' हांचेमदलें अंतर पळयललें . तसलेंच अंतर प्रस्न वाक्यांतूय येता . "Where are you going?" = तूं (ह्या खिणाक) खंय वता?
 "Are you going to the market?" = तूं (ह्या खिणाक) वाजाराक वता, व्हय?
 "Are you going to school?" = तूं (ह्या खिणाक) शाळेंक वता, व्हय?
 पूण "Do you go to school?" = तूं (हरशीं) शाळेंक वता? ह्या वाक्यांत do हें उतर पयले सुवातेर आयलां आनी असल्या प्रस्नाचे सुरवेक येताच . ह्या प्रस्नाची जापय नोंद करात . "Yes, I do." हाचो अर्थ

‘हय . हांव करतां .’ असो काडचो न्हय . “Do you?” असो प्रस्न आयल्यार आनी ताची जाप जर ‘हय’ अशी आसली जाल्यार “Yes, I do.” अशें (आनी इतलेंच) म्हणटात .

धडो नं. 14 खेळामळ

रतन, सुझन आनी झीनत खेळामळार लंगडी खेळटात . रतन आनी सुझन धांवतात . झीनत देड पायान उडयो मारता . रतन म्हणटा, “झीनत म्हाका धर .” सुझन म्हणटा, “झीनत, म्हाका धर .” तीं खुशाल आसात .

मारियो, हसन आनी हेमंत खेळटात . हसन पेल्लाक फापरायता . मारियो म्हणटा, ‘पेल्ल म्हजेसरीं पास कर’ . हसन म्हणटा, ‘आमी तेग जण आसात . आमकां आनिकूय चल्यांची गरज आसा . हेमंत, वच आनी फ्रांशीक, राजू आनी मोहनाक आपय . ते वर्गकुडांत आसात .’

हेमंत वर्गकुडाकडेन वता . तो म्हणटा, ‘फ्रांशीक, राजू, मोहन, आमी फुटवॉल खेळटात . तुमी वर खेळगडे . येतात तुमी खेळूंक?’ ‘हय .’ खेळामळार खेळून भुरगीं खुशाल आसात .

फोंडणिशो :

Hold, catch, ह्या दोनीय उतरांचो कोंकणींत अर्थ “धर” असोच जाता . पूण तांच्या “धरपांत” वरेंच अंतर आसा . कांय कडेन Hold सारकें लागता जाल्यार कांय कडेन catch हेंच सारकें आसता . “हातांत धर”, “धरून राव” असलो अर्थ जाता तेन्ना थंय Hold हेंच उतर सारकें, catch न्हय . “धांवून धरप”, “उडकी मारून धरप” असल्या अर्थानी catch हेंच योग्य पूण hold हें चूक . क्रिकेट खेळांत वाऱ्यार आशिल्लो वॉल जिकून धरतात तेन्ना ताका catch म्हणटात . पूण हांवें जर तुज्या हातांत क्रिकेट वॉल दिलो आनी “हो वॉल धर आं!” अशें म्हाका म्हणचें आसल्यार, म्हाका “Hold this

ball.” अशें म्हणचें पडटलें; “Catch this ball.” अशें न्हय . एका चोराचे फाटीक लागतात तेन्ना “Catch the thief.” अशें म्हणटात . पूण अटक केल्ल्या चोराक धरून राव अशें जर सांगचें आसल्यार “Hold the thief.” अशें म्हणचें पडटलें . ‘म्हज्या हाताक धर .’ अशें म्हणचें आसल्यार, “Hold my hand.” अशें म्हणूंक जाय; “Catch my hand.” हें चुकता .

धडो नं. 15 आंब्याखूख

हेमंताचो मामा केरीं (केरी गांवांत) आसा . हेमंत आनी रतन वसीन केरीं वतात . हो एप्रील म्हयनो . हो आंब्यांचो तेंप . मामाल्या घरालागीं एक आंब्याखूख आसा . तीं आंवे पाडटात .

एक दादलो त्या खांद्यार वसून आसा . ताच्या हातांत एक लांब कोंड्यावडी आसा . तो एका कोवल्यांत आंवे काडटा . हेमंताची मामी रुखामुळांत / रुखापोंदाक वसल्या . ती कोवल्यांतले आंवे काडटा आनी पांटल्यांत दवरता .

एक खांदो कुळागराच्या दुरगावयर उमकळटा . मामाचो चल्लो, फोंडू दुरगार उवो आसा . तो एक आंबो काडटा . रतन आनी हेमंत दुरगालागीं आसात . तीं पिके आंवे खातात . तीं खुशाल आसात .

फोंडणिशो :

१. by bus = वसीन; by car = गाडयेन, by train = रेलगाडयेन .

२. ‘It is April.’ = ‘This is (the month of) April.’ असो ताचो अर्थ . पूण the month of वरयनासतानाय अर्थ पुराय जाता . कारण April हें फकत एका म्हयन्याचेंच नांव . म्हणटकीर the month of घालिनासतानाय पुराय अर्थ मेळटा .

३. On, over. “A man is sitting **on** the branch.” = एक मनीस त्या खांद्यार वसून आसा. Fondu is standing **on** the wall. = फोंडू (त्या)

दुर्गार उवो आसा .

A branch is hanging **over** the wall. = (त्या) दुर्गावयर एक खांदो उमकळटा . Jump **over** the wall. = (त्या) दुर्गावेल्यान उडकी मार . Jump **on** the mat. = शेद्रेर उडकी मार .

4. **near** the house = घरालागीं

5. **under** the tree = रुखा पोंडाक

धडो नं. 16 एक गोठो

फोंडूच्या घरालागीं एक गोठो आसा . तो वरोच/भोव नितळ आसा . गोठ्यांत दोन गायो आनी एक पाडूक आसात . गोठ्याभायर एक तणागुडें आसा . भुरगीं ताच्या म्हऱ्यांत खेळटात . एक कोंवी आनी तिचीं पिलां गुड्यालागीं खेळटात . पिलां गोटे चोंचायतात . कोंवी आवय , “को - को - को” करीत पिलांक आपयता . पिलां तिचेसरीं धांवतात . तीं म्हणटात , “चीक - चीक - चीक” . तें पळय , मळवांत एक शेवणें उडटा . ती एक घोण . ती पिलांची पाळत करता . “शू! शू! शू! पिलांनो, चलात, भितर धांवात!” .

फोंडणिसी :

1. Inside the house = घरांत भितर
2. Outside the shed = गोठ्याचे भायर
3. is watching = चीत दिवन पळयता / उमेदीन पळयता / पाळत करता . He is watching TV. = तो टीवी चीत दिवन पळयता . She is watching the cricket match. = ती उमेदीन क्रिकेट मॅच पळयता . The dog is watching the house. = मुणो घराची पाळत करता .

४. very clean = भोव नितळ; very good = भोव वरो, उत्तम .

५. मळवार एक सवणें उडत आसा = A bird is flying **in** the sky. ‘A bird is flying **on** the sky.’ अशें म्हणचें न्हय .

धडो नं. 17 विलू आनी चांपी

हांव एक माजर . तूं एक मुणो . म्हजें नांव विलू . तुजें नांव चांपी . म्हाका पाचवे दोळे आसात . तुका तपकिरी दोळे आसात . म्हजीं तीन पिलां आसात . तांकां मोटव्यो शेंपड्यो आसात . तुजें एक पील आसा . ताका लांव कान आसात . हांव रतनाचें माजर . ताचें आनीक एक माजर आसा . तूं हेमंताचें मुणें . चांपी, तूं आनी हांव, आमी जनावरां . आमकां चार दोंके आसात . आमकां शेंपड्यो आसात . रतनाक शेंपडी आसा, व्हय? ना, ताका शेंपडी ना . हेमंताक चार दोंके आसात, व्हय? ना, ताका चार दोंके नात . ताका दोन दोंके आसात . हेमंत एक वरो भुरगो . म्हाका तो आवडटा . ताच्या हातांत एक हाड आसा . चांपी, ताचे सर्गे वच आनी तें हाड घे .

फोंडणिसी :

१. आमी ‘एक’ वस्तू आनी ‘एकापरस चड’ वस्तू हांचेमदें फरक करचेखातीर उतरांत चिके बदल करतात . देखीक एक घर - दोन घरां; एक घोडो - तीन घोडे; एक वडी - जायत्यो वडयो . तशेंच इंग्लिशेंतय जाता . चड करून उतराक s जोडल्यार ‘जायत्यो वस्तू’ असो अर्थ जाता . देखीक one bag - two bags; one school - many schools; one uncle - three uncles .

२. पिलां : वेगवेगळ्या प्राण्यांच्या पिलांक इंग्लिशेंत जीं वेगळीं नांवां आसात तांची नोंद घेवंक जाय . कोंवयेपिलां: chickens; एक आसल्यार: chicken. माजरापिलां: kittens; एक आसल्यार: kitten; मुण्यापिलां: puppies; एक

आसल्यार: puppy.

३. more = चड, अदीक; one more = आनीक एक; two more = आनीक दोन .

धडो नं. 18 हांव करतां तें कर

Do what I do. = हांव करतां तें (तूं) कर. Sit on the floor. = धरणीर / जमनीर वस . Count the bricks. = विटो मेज. Stand at the gate. = दारवट्याकडेन / दारवट्यार उवें राव. Look at the hen. = कोंवयेक पळय . = कोंवयेवटेन चोय . पूण Watch the hen. = कोंवयेक चीत दिवन पळय . = कोंवी कितें करता तें वारीकसाणीन पळय .

फोडणिशि :

१. ह्या धड्यांतलें प्रत्येक वाक्य कितें तरी करूंक फर्मायता, आज्ञा करता . कोंकणींत अमल्या वाक्यांत कितें करचें हें सांगपाचें जें उतर आसा तें वाक्याचे निमाणे कडेन येता . देखीक, “धरणीर वस .”, “विटो मेज .” पूण इंग्लिशेंत तें उतर पयले मुवातेर येता: Sit on the floor. Count the bricks.

२. stand = उवो राव; stand at ___ = ___कडेन उवो राव .

३. Look = पळय; Look at ___ = ___क पळय

४. have/ has: हीं वाक्यां पळेयात : म्हाका पाचवे दोळे आसात . = I have green eyes.

म्हजेकडेन तीन माजरापिलां आसात . = I have three kittens.

तुका तपकिरी दोळे आसात . = You have brown eyes.

तुजेकडेन एक मुण्यापील आसा . = You have a puppy.

ताका लांब कान आसात . = It has long ears.

तिचेकडेन आनीक एक माजर आसा . = She has one more cat.

ताका दोन दोंके आसात . = He has two legs.

आमकां चार दोंके आसात . = We have four legs.

तांकां मोटव्यो शेंपड्यो आसात . = They have short tails.

ताच्या हातांत एक हाड आसा . = He has a bone in his hand.

टीप : I, you, we, they हांचे उप्रांत have येता जाल्यार he, she, it हांचे उप्रांत has येता .

५. Hasn't = has not. No, he hasn't. = No, he has not. = न्हय, ताका ताचेकडेन ना .

धडो नं. 19 एक शेतकामती

हो एक शेतकामती . ताचें नांव पेद्रू . एका गांवांत ताचें शेत आसा . त्या गांवाचें नांव नावेली . पेद्रू आपणाल्या शेतांत खोऱ्यान (खोरें घेवन) वावर करता . तो जमीन खणटा . तो पळय! पेद्रूचो पूत वैलांगाड्यांत वसून शेतासर्गें येता . तो वैलांक वडयेन आंवुडटा . फातिमा ही पेद्रूची घरकान्न . ती पांटल्यांत घालून जेवण व्हरता . फातिमा आनी तिचो पूत पेद्रूवांगडा शेतांत वावरतात . दनपारां तीं वावर थांवयतात (बंद दवरतात). तीं एका रुखा पोंदाक (रुखा मुळांत) वसतात आनी जेवण जेवतात . तीं शीत आनी नुस्तें खातात . वैल गाड्या कुशीक गोठेतात आनी तण खातात . सांजेवेळा, पेद्रू, ताची घरकान्न आनी पूत वैलांगाड्यान घरा वतात .

फोडणिशि :

१. With: with a spade = खोऱ्यान / खोरें घेवन . He is digging with

a spade. = तो खोल्यान खणटा . I am writing with a pen. = हांव लिखणेन वरयतां . He is driving the bullocks with a stick. = तो वडयेन वैलांक आंवुडटा .

Fatima is working in the field with Pedro. = फातिमा पेद्रुवांगडा शेतांत वावरता. I go to school with Hemant. = हांव हेमंतावांगडा शाळेक वतां .

असलींच आनिकूय वाक्यां घडयात, पळोवयां .

२. By, in. I go to school **by** bus. = I go to school **in** a bus. = हांव वसीन (वसींत वसून) शाळेक वतां .

I go to school **by** scooter. = हांव स्कुटरीन घरा वतां . पूण I go home **in** a scooter. अशें म्हणनात, कारण आमी स्कुटरींत वसनात पूण स्कुटरीर वसतात. देखून I go home **on** a scooter. अशें म्हळ्यार चलता .

Pedro works **in** the field. = पेद्रु शेतांत वावरता . 'Pedro works **by** the field.' हें चुकता.

The bullocks sit **by** the cart. = the bullocks sit **by the side of** the cart. = "वैल गाड्या कुशीक वसतात ." हाचो अर्थ "वैल गाड्यार वसतात ." असो करून घेवचो न्हय .

३. In the afternoon = दनपारां

In the evening = सांजवेळां

In the morning = सकाळीं

४. Have food = जेवण जेव; Have tea = च्या घे .

५. of ____ = ____ चो /ची /चे ; The name **of** that village = त्या गांवाचें नांव .

६. under = पोंदाक / पोंदच्यान . Sit **under** the fan. = पंख्या पोंदा वस . Water flows **under** the bridge. = पुलापोंदच्यान उदक व्हांवता .

धडो नं. २० सुटयो

मेयांत / मे म्हयन्यांत भुरग्यांक सुटयो आसतात . तीं खेळणीं घेवन खेळटात .

रतन - हेमंत, तिचाकी (ट्रायसायकल, तीन रोदांची सायकल) हाड . हांगासून दारामेरेन तेजाक घेवन वोल्त मार .

हेमंत - वरें . तेजा यो . हांगा फाटल्यान वस . म्हाका धर . तीं पळय रतन, सुझन आनी मारियो येतात . सुझनाकडेन एक वावलें आसा आनी मारियोकडेन एक वॅट आनी एक वॉल .

रतन — मारियो! सुझन! सुझन यो. तुजें वावलें हाड . तें शेंद्रेर दवर . मारियो, वच आनी हेमंतावांगडा खेळ .

रतन आनी सुझन वावलें घेवन खेळटात . मारियो आनी हेमंत भायर वचून खेळटात . तेजा तिचाकी वेली कापीण/घांट घेवन खेळटा . तें "ट्रीण - ट्रीण" करून कापीण वाजयता .

आतां चले खेळ थांवयतात . ते भितर येतात . तीं सगळीं शेंद्रेर वसतात . तीं एक खेळण्यांगाडी घेवन खेळटात .

आवय - भुरग्यांनो, घेयात . तुमचे हात धुयात . आंवे ख्यायात .

रतन, हेमंत, तेजा, मारियो आनी सुझन खुशाल आसात / जातात .

फोडणिशी :

१. Sit at the back. = फाटल्यान / फाटले वसकेर वस .

२. Stand in front. = फुडें उवं राव .

३. from here = हांगासून

४. to the door = दारामेरेन

५. O.K. = All right = वरें !

६. ___ has, ___ have = ___कडेन आसा. I have a doll. = म्हजेकडेन एक वावलें आसा. You have a ball. = तुजेकडेन / तुमचेकडेन एक पेल्ल आसा. He has a bat. = ताचेकडेन एक बॅट आसा. She has a bag. = तिचेकडेन एक बोटवो आसा . We have a house. = आमचेकडेन एक घर आसा . They have a mango tree. = तांचेकडेन एक आंब्यारूख आसा . I have two hands. = म्हाका दोन हात आसात. The dog has a tail. = सुण्याक शेंपडी आसा . Today we have a holiday. = आयज आमकां सुटी आसा .

७. child = भुरगें, children = भुरगीं . हरशीं इंग्लिशेंत एकवचनाचें भौवचन करप भोव सोंपें; एकवचन रूपाक s जोडल्यार भौवचन जाता . जशें boy – boys, leg – legs. पूण कांय अपवादय आसात . तसलोच child हो एक अपवाद .

८. आनीक कांय अपवाद

एक - एका परस चड

potato – potatoes

tomato – tomatoes

mango – mangoes

प्रा. सॅ. मा. बॉर्जिस

जल्म 1942 वर्सा वेळ्ळी, साश्ट - गोंय, मुळावें शिक्षण पुर्तुगेजीतल्यान, सेगुंदराव मेरेन. मागीर कुंकळ्ळीच्या एम. पी. एस. हायस्कूलांतल्यान एस. एस. सी. उपरांत मुंबयचे सेंट झेवियर्स कॉलेजींतल्यान भूंयशास्त्रांत मुंबय विद्यापिठाची एम्. एस्. सी. पदवी.

1965 पासून भूंयशास्त्राचो व्याख्यातो - पयलीं सोमैया कॉलेजींत 11 वर्सा आनी मागीर मुंबयचे सेंट झेवियर्स कॉलेजींत 5 वर्सा. 1973 सावन मुंबय विद्यापिठांत पदव्युत्तर शिकोवपीय आसले. गोंय विद्यापिठांतूय पदव्युत्तर पांवड्यार शिकयलां.

1981 पासून मडगांवचे चौगुले कॉलेजींत भूंयशास्त्र विभागचो मुखेली. ह्या पदावेल्यान जून 2003 त निवृत्त जाले.

शणै गोंयबाबांचें "कोंकणी भाशेचें जैत" इंग्लिशेंत अणकारायलां. कोंकणी व्याकरण आनी शुध्दलेखन हांकां संबंदीत विशयांचेर लेख बरयतात.